

Sygn. akt VIII Cz 436/13

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca SSO Katarzyna Borowy (spr.),

Sędziowie SO Małgorzata Maleszka, SO Hanna Matuszewska

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2013 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela Banku (...) spółki akcyjnej w W.

przeciwko małżonkowi dłużniczki S. C.

o nadanie klauzuli wykonalności

na skutek zażalenia dłużniczki i małżonka dłużniczki

na *postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu*

z dnia 23 maja 2013 r.

sygn. akt I Co 1325/13

postanawia:

1. *odrzuć zażalenie w stosunku do A. C.*

2. *oddalić zażalenie w stosunku do S. C.*

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 23 maja 2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 6 września 2011 r. numer (...) wystawionemu przez wierzyciela Bank (...) SA przeciwko dłużnikowi A. C., któremu Sąd Rejonowy w Toruniu nadał klauzulę wykonalności przeciwko dłużnikowi postanowieniem z dnia 3 października 2011 r. (sygn. akt I Co 5331/11) także przeciwko małżonkowi dłużnika S. C. z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową. Ponadto Sąd ten zasądził od S. C. na rzecz wierzyciela kwotę 110 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu Sąd ten wskazał, że w sprawie znajdowały zastosowanie przepisy sprzed nowelizacji kodeksu rodzinnego i opiekuńczego dokonanej ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r. Zgodnie z art. 787 § 1 k.p.c. tytułowi egzekucyjnemu, wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim, sąd nada klauzulę wykonalności także przeciwko jej małżonkowi, z ograniczeniem jednak jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową. Przed nadaniem klauzuli wykonalności sąd wysłucha małżonka dłużnika, z tym że wysłuchanie może nastąpić także na piśmie (art. 760 § 2 in fine k.p.c.). Na skutek wezwania Sądu Rejonowego małżonek dłużnika złożył oświadczenie, że nie pozostaje z dłużnikiem w związku małżeńskim, nie zawierał umów majątkowych ani nie orzeczono jego separacji z żoną, ani wspólność majątkowa nie była wyłączona przez sąd.

Oceniając powyższe z punktu widzenia art. 787 k.p.c. Sąd I instancji uznał wniosek wierzyciela za uzasadniony. Sąd ten zaznaczył, że wobec faktu, że umowa o kartę kredytową z dnia 12 sierpnia 2002 r. została zawarta przed dniem 20 stycznia 2005 r. tj. wejściem w życie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. (Dz.U. Nr 162 poz. 1691) nowelizującej kodeks rodzinny i opiekuńczy, okoliczności opisane przez małżonka dłużnika związane z koniecznością uzyskania przez wierzyciela zgody małżonka dłużnika na dokonanie czynności prawnej, nie miały zastosowania.

Jako podstawę rozstrzygnięcia w pkt. 1 Sąd Rejonowy wskazał art. 787 k.p.c., zaś w pkt. 2 co do kosztów postępowania – art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 i art. 13 § 2 k.p.c.

Zażalenie od powyższego postanowienia złożyli A. C. i S. C., wywodząc, że zastosowanie w sprawie powinny mieć przepisy k.p.c. o postępowaniu klauzulowym w obecnym brzmieniu, i wnosząc o jego uchylenie i zasądzenie od wierzyciela kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie podlegało odrzuceniu w stosunku do A. C., zaś w stosunku do S. C. oddaleniu jako bezzasadne.

Zażalenie A. C. było niedopuszczalne jako wniesione przez osobę nieuprawnioną. Zgodnie z podglądem Sądu Najwyższego przedstawionym w uchwale z dnia 16 października 2008 r. (III CZP 85/08, OSNC z 2009 nr 4 poz. 56), dłużnik nie jest uczestnikiem postępowania o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko jego małżonkowi w trybie art. 787 k.p.c. Sąd Okręgowy podziela argumentację przedstawioną przez Sąd Najwyższy, sprowadzającą się do podkreślenia dwustronnego charakteru postępowania o nadanie klauzuli wykonalności – między osobą, która domaga się nadania na swoją rzecz klauzuli wykonalności, a tą, przeciwko której klauzula ta ma być nadana; braku podstaw do zastosowania w postępowaniu klauzulowym art. 510 k.p.c. uprawniającego do wzięcia udziału w postępowaniu każdego zainteresowanego wynikiem sprawy, jak też braku możliwości zastosowania interwencji ubocznej w tym postępowaniu.

Oznaczenie A. C. jako uczestniczki postępowania przez Sąd I instancji było zatem błędne i nie wywoływało żadnych skutków procesowych. Wniesione przez nią zażalenie Sąd Okręgowy odrzucił orzekając jak w pkt. 1 sentencji (art. 370 k.p.c. w zw. z art. 373 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.).

Merytorycznemu rozpoznaniu podlegało natomiast zażalenie małżonka dłużniczki – S. C.. Swoją wywód skarżący opiera na poglądzie Sądu Najwyższego wyrażonym w postanowieniu z dnia 17 maja 2007 r. III CZP 44/07, w świetle którego jeżeli klauzula wykonalności przeciwko dłużnikowi została nadana pod rządami nowych przepisów, to do postępowania o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi również powinny mieć zastosowanie przepisy aktualne. Sąd Okręgowy tego stanowiska nie podziela, przychyłając się do tezy, iż jeżeli zobowiązanie dłużnika pozostającego w ustroju ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej powstało przed wejściem w życie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 162, poz. 1691), wówczas do postępowania o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu sprzed tej nowelizacji. Pogląd taki wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 września 2008 r. (III CZP 77/08 OSNC z 2009 r. nr 7-8 poz.114) a przedstawiona w nim argumentacja jest trafna i została zaakceptowana w doktrynie i praktyce sądowej.

Złożony przez wierzyciela tytuł egzekucyjny obejmuje zobowiązanie powstałe przed dniem 20 stycznia 2005 r. czyli zmianą przepisów dokonaną ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162 poz. 1691), a wynikające z umowy o Kartę Kredytową(...)(k. 6 akt I Co 5331/11)

Według art. 5 ust. 5 pkt 1 ustawy nowelizującej przepisy dotychczasowe stosuje się oceny skutków czynności zobowiązujących lub rozporządzających małżonków i ich odpowiedzialności za zobowiązania sprzed wejścia w życie ustawy, a według pkt. 2 także do wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności majątkiem wspólnym za zobowiązanie jednego małżonka powstałe przed wejściem ustawy w życie. Natomiast zgodnie z jej art. 5 ust. 6 jeżeli

roszczenie powstało przed wejściem w życie ustawy, egzekucję prowadzi się według przepisów dotychczasowych. Sformułowanie "roszczenie" było źródłem wątpliwości; wyrażano pogląd, że może tu chodzić albo o roszczenie w znaczeniu egzekucyjnym, którego datą byłaby data wydania tytułu egzekucyjnego, albo o roszczenie w sensie materialnoprawnym (zobowiązanie). Kwestię tę przesądził Sąd Najwyższy w przywołanej uchwale z 17 września 2008 r. uznając, że skoro znowelizowane przepisy proceduralne mają służyć realizacji rozwiązań materialnoprawnych, to za chwilę decydującą o stosowaniu w postępowaniu klauzulowym przepisów nowych należy uznać dzień powstania roszczenia jako roszczenia materialnoprawnego. Na uzasadnienie swojego stanowiska Sąd Najwyższy przywołał względy pragmatyczne, wymóg zharmonizowania przepisów materialnych z procesowymi, a także ochronę praw nabytych wierzyciela, który nabywając roszczenie pod rządami starych przepisów, przewidujących mniej surowe niż obecnie reguły nadawania klauzuli przeciwko małżonkowi dłużnika, powinien mieć zapewnioną skuteczną realizację raz nadanego mu uprawnienia.

W ocenie Sądu Okręgowego żadne względy nie sprzeciwiają się przedstawionej wyżej wykładni art 5. ust. 6 ustawy nowelizującej, a zarazem zapewnia ona wewnętrzną spójność reguł odpowiedzialności małżonków z przepisami normującymi nadawanie klauzuli przeciwko małżonkowi dłużnika.

Reasumując, cezurą zastosowania przepisów o postępowaniu klauzulowym w brzemieniu obowiązującym od 20 stycznia 2005 r. jest data powstania zobowiązania. Skoro, zaś umowa z której wynika zobowiązanie dłużniczki A. C., została zawarta przed tą datą, to w sprawie niniejszej należało stosować art. 787 k.p.c. w poprzednim brzmieniu, który nie przewidywał wymogu wylegitymowania się przez wierzyciela dokumentem zawierającym zgodę małżonka na dokonanie czynności prawnej, z której wynika wierzytelność.

Dlatego też Sąd Okręgowy postanowił jak w pkt. 2 sentencji (art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.).